

B9-0176/2024

11.3.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Venäjän anastamien Romanian kansallisaarteiden palauttamisesta
(2024/2605(RSP))

Nicolae Ștefănuță, Francisco Guerreiro, Henrike Hahn
Verts/ALE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Venäjän anastamien Romanian kansallisaarteiden palauttamisesta (2024/2605(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 167 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon vuonna 1954 tehdyn Haagin yleissopimuksen kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa,
 - ottaa huomioon vuonna 1970 tehdyn Unescon yleissopimuksen kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi,
 - ottaa huomioon vuonna 1995 tehdyn Unidroit'n yleissopimuksen varastetuista tai laittomasti maasta viedyistä kulttuuriesineistä,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan,
- A. toteaa, että vuonna 1916 Romanian kansallisaarteet olivat vaarassa joutua keskusvaltojen käsiin ja että Romanian hallitus ja Romanian keskuspankin edustajat allekirjoittivat Venäjän kanssa pöytäkirjan ehdoista ja edellytyksistä, joilla näiden kansallisaarteiden ensimmäinen siirto toteutettaisiin Moskovaan niiden pitämiseksi turvassa; ottaa huomioon, että pöytäkirjassa todetaan Venäjän taanneen Romanian aarteiden turvallisen siirron ja säilytyksen sekä niiden palauttamisen Romaniaan; toteaa, että tämän jälkeen vuonna 1917 toteutettiin toinen siirto ja allekirjoitettiin siihen liittyvä pöytäkirja;
- B. toteaa, että termillä ”kansallisaarteet” tarkoitetaan tässä Romanian keskuspankin kultvarantoa, joka koostuu kultaharkoista ja harvinaisista kolikoista, sekä maan kansallisperintöön kuuluvia kulttuuri- ja taide-esineitä;
- C. toteaa, että Venäjän laillisesti säilytettäväksi annetut kansallisaarteet käsittivät kaikkiaan 91,5 tonnia Romanian keskuspankin varantoon kuuluvaa kultaa, korujen ja harvinaisten kolikoiden kuninkaallisia kokoelmia sekä kulttuurihistoriallisen perinnön omaisuutta, kuten valtion arkistoja, asiakirjoja, arvokkaita historiallisia käsikirjoituksia, kulttuuriperinnöllisesti arvokkaita maalauksia, harvinaisia kirjoja ja kokoelmia, jotka ovat peräisin lukuisista julkisista ja yksityisistä instituutioista ja jotka kattavat yli viisi vuosisataa Romanian historiaa;
- D. ottaa huomioon, että Venäjä on sittemmin kieltäytynyt palauttamasta kansallisaarteita kokonaisuudessaan Romaniaan allekirjoitettujen pöytäkirjojen määräyksistä välittämättä; toteaa, että Romanian anastettujen kansallisaarteiden palauttamisella on suuri kulttuurinen, historiallinen ja institutionaalinen merkitys Romanian kansalle;

- E. ottaa huomioon, että Venäjä on käynyt Ukrainaa vastaan 24. helmikuuta 2022 lähtien laitonta, provosoimatonta ja perusteetonta hyökkäyssotaa rikkoen ilmiselvästi ja räikeästi YK:n peruskirjaa ja kansainvälisen oikeuden peruseriaatteita;
1. tuomitsee Venäjän federaation suorittaman Romanian kansallisaarteiden laittoman anastamisen ja niiden tahallisen pidättämisen vastoin siirtoihin liittyviä pöytäkirjoja ja palauttamisesta annettuja oikeudellisia takeita, jotka Romania ja Venäjä allekirjoittivat vuosina 1916 ja 1917;
 2. korostaa näiden esineiden numismaattista ja kulttuurista arvoa ja toteaa, että ne lähetettiin Venäjälle säilytettäväksi niihin ensimmäisen maailmansodan aikana kohdistuneiden uhkien vuoksi; korostaa, että vaikka suurin osa kulttuuri-, taide- ja arkistoesineistä palautettiin Romanianle vuosina 1935 ja 1956, Venäjä ei ole vieläkään palauttanut hallussaan olevaa, Romanian keskuspankin varantoon kuuluvaa 91,5 tonnin kultavarantoa huolimatta aarteiden siirtoa Venäjälle koskevista allekirjoitetuista pöytäkirjoista; panee merkille, että Kremlissä säilössä olevan romanialaiskullan nykyarvo on yhteensä yli 5,5 miljardia euroa;
 3. toteaa, että vuonna 2003 perustettiin Romanian ja Venäjän sekakomitea, jonka asiantuntijat valtuutettiin mahdollistamaan keskustelut ja pyrkimykset kansallisaarteiden palauttamiseksi; pitää valitettavana, etteivät osapuolet päässeet komitean perustamista seuranneina vuosina ja viimeksi vuonna 2019 pidetyissä kokouksissa yhteisymmärrykseen aarteiden palauttamisesta; toteaa, ettei Venäjän federaatio, ja sitä edeltänyt Neuvostoliitto, ole koskaan virallisesti myöntänyt, että aarteet kuuluvat Romanianle ja pitäisi palauttaa;
 4. kehottaa Venäjää viipymättä palauttamaan Romanianle loput sen vuosina 1916 ja 1917 siirretyistä kansallisaarteista noudattaen allekirjoitettujen pöytäkirjojen määräyksiä;
 5. korostaa, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymä laiton, provosoimaton ja perusteeton hyökkäyssota on muuttanut perustavanlaatuisesti puitteita, joissa EU:n Venäjän-politiikasta, myös diplomaattisuhteista, voidaan keskustella ja joissa ne voidaan määrittää; panee merkille mahdollisuuden sisällyttää Romanian kansallisaarteiden palauttamista koskeva vaatimus tulevaan EU:n ja Venäjän suhteiden uudelleen solmimista koskevaan ohjelmaan sen jälkeen, kun Venäjä on täyttänyt EU:n ja Venäjän suhteiden normalisointia koskevat vaatimukset ja ennen kaikkea lopettanut kaikki sotilaalliset toimensa kokonaan Ukrainassa ja vetänyt ehdoitta kaikki joukkonsa ja sotilaskalustonsa pois Ukrainan koko kansainvälisesti tunnustetulta alueelta;
 6. kehottaa komissiota tukemaan Romanian viranomaisia niiden tutkiessa oikeudellisia keinoja, joilla varmistetaan kansallisaarteiden palauttaminen Romaniaan viipymättä;
 7. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille.